

سیره پیامبر(ص) و اهل بیت(ع) بهترین منبع استخراج اصول تربیت اخلاقی است

یکی از بهترین منابع برای کشف و استخراج اهداف، اصول و روشهای تربیت اخلاقی در اسلام، مراجعه به سیره پیامبر(ص) و اهل بیت(ع) است ...

خبرگزاری مهر- یکی از بهترین منابع برای کشف و استخراج اهداف، اصول و روشهای تربیت اخلاقی در اسلام، مراجعه به سیره پیامبر(ص) و اهل بیت(ع) است که پیشوایان دین هستند. تربیت اخلاقی هر دین و مکتبی اهداف و اصول و روشهای خاص خود را دارد و به رغم اشتراک در برخی روشها و اصول، در جهت گیری کلی و در ساختار کلی با یکدیگر متفاوت و گاه متضاد هستند.

بنابراین تربیت اخلاقی انسان مسلمان باید بر اساس آموزه‌ها و ارزشهای اخلاقی اسلامی باشد، در غیر این صورت تربیت وی ناقص و مضر خواهد بود.

یکی از بهترین منابع برای کشف و استخراج اهداف، اصول و روشهای تربیت اخلاقی در اسلام، مراجعه به سیره پیامبر(ص) و اهل بیت(ع) است که پیشوایان دین هستند.

سیره تربیتی پیامبر(ص) و اهل بیت(ع) می تواند سه نقش اساسی در تدوین تربیت اخلاقی ایفا کند. نخست آنکه، با بررسی سیره آنان مشخص می شود ایشان در مقام تربیت اخلاقی، مثلاً برای اصلاح رفتارهای نادرست یا برای ایجاد رفتارهای شایسته اخلاقی در متربیان، چه اقداماتی انجام می دادند.

دوم آنکه با بررسی چگونگی اقدامات تربیتی در سیره آنان می توان ظرافتها و دقایقی را که در فعالیتهای ایشان رعایت شده کشف کرد و در اختیار مربیان قرار داد تا از آنها استفاده کنند.

سوم آنکه با بررسی جمعی سیره‌های مرتبط با یکدیگر و نگاهی کلی و تحلیلی به مجموعه سیره‌های معصومان(ع) در تربیت اخلاقی، می توان اصول و مبانی تربیت اخلاقی را از آنها کشف کرد.

با کنار هم گذاشتن و تدوین این یافته‌ها می‌توان نظریه معصومان(ع) در تربیت اخلاقی را کشف کرد.

هدف غایی تربیت اخلاقی در سیره معصومان(ع) نه امری بسیط که مرکب است و از اجزا و عناصری تشکیل شده است. این اجزا و عناصر عبارتند از: پرورش فضایل و از میان بردن رذایل، و پرورش فهم و تعقل اخلاقی.

یکی از اجزا و عناصر هدف تربیت اخلاقی در سیره معصومان(ع) پرورش فضایل اخلاقی است. چرا که آنان پیروان خود را به فضایل دعوت کرده و از رذایل باز می‌داشته‌اند. پیامبر(ص) یکی از اهداف بعثت خود را تکمیل مکارم اخلاقی می داند: همانا مبعوث شدم تا مکارم اخلاقی را به کمال رسانم.

بر این اساس از نظر معصومان(ع) عاداتهای خوب، که همان فضایل اخلاقی هستند، مطلوب‌اند و عاداتهای زشت که همان رذایل اخلاقی هستند، نامطلوب و ناپسند و به همین سبب دیگران را به ایجاد عاداتهای پسندیده ترغیب و امر کرده و از عاداتهای ناپسند بازداشته‌اند.

بنابراین بخشی از هدف تربیت اخلاقی در سیره معصومان(ع) پرورش فضایل و زدودن رذایل است. ولی باید توجه داشت که پرورش فضایل و از میان بردن رذایل، از آن جهت ارزشمند است که موجب می شود متربی رفتارهای پسندیده را به آسانی انجام دهد و از رفتارهای زشت دوری کند.

به عبارت دیگر آراستن نفس متربی به فضایل و پیراستن آن از رذایل، این توانایی را در او ایجاد می کند که در مقام عمل، به ارزش اخلاقی پایبند باشد و موانع درونی و بیرونی نتوانند وی را از پایبندی به ارزشها منحرف کنند.